

Павло ТАУБЕ

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У структурі економіки України лєвова частка належить підприємствам переробної, сировинної та видобувних галузей, процеси виробництва яких завдають непоправної шкоди довкіллю. Проте, інтеграція української економіки до Євросоюзу вимагає від великих підприємств перерозподілу пріоритетів за дотриманням відповідності екологічним стандартам і принципам екологічної безпеки.

Забруднення довкілля відбувається через низьку ефективність виробничих процесів, що спричиняють втрати, викиди та перевитрату ресурсів. До того ж неправильна організація управління підприємством щодо безпечності його діяльності відносно забруднення довкілля так само приводить до погіршення екологічної ситуації. Тож, створення і запровадження ефективної системи екологічного менеджменту на підприємствах промисловості є вкрай необхідним й актуальним.

Останніми десятиліттями Україна є однією з найнебезпечніших країн світу щодо екології через дію певних чинників: використання високо відходних, застарілих технологій виробництва; екстенсивний характер використання природних фондів (лісового, водного, земельного) та, як наслідок, високо витратний характер виробництва.

Екологічний менеджмент є результатом еволюції управління підприємством причиною виникнення якого є необхідність у зниженні негативного впливу на довкілля. Система екологічного менеджменту – це частина системи менеджменту, спрямована на управління екологічними аспектами, виконання зобов'язань дотримання та облік ризиків і можливостей.

Екологічний менеджмент є системою, яка дозволяє управляти такими видами діяльності, що завдають шкоди чи є потенційно небезпечними для довкілля; є типом управління, яке принципово орієнтоване на розвиток та формування екологічного виробництва і екологічної культури життєдіяльності людини, який будується на соціально-економічному й соціально-психологічному мотивуванні гармонії взаємин людини із природою.

Ідеї екоменеджменту походять з далекого минулого. Ще в 1871 р. американський еколог Б. Коммонера спробував сформулювати закони екології, в яких чітко просліджується необхідність управління у галузі збереження довкілля.

Відомий український вчений у галузі економіки й екології Шевчук В.Я. першим, використав термін «менеджмент» щодо сфери вітчизняного управління природоохоронною діяльністю.

У вітчизняній літературі поняття «екологічний менеджмент» ототожнюється терміном «управління якістю навколишнього середовища», а в деяких випадках - «екологічне управління». Проте це далеко не так. Хоча й функції екоуправління й екоменеджменту в деякому роді збігаються, проте для екологічного менеджменту характернепоглиблення та розширення ряду функцій і відповідної діяльності, що у традиційному екологічному управлінні є досить поверхневим і формальним, наприклад, обґрунтування екологічної політики, організації зовнішньої екологічної діяльності тощо. Розвитку набуває екологічний інжиніринг, екологічне планування, облік та аудит, маркетинг, екологічна освіта та культура.

Сьогодні більшість підприємств в Україні застосовують іншу систему управління – екологізований менеджмент – правління об'єктом економіки шляхом пристосування вже існуючої виробничої інфраструктури до вимог національних та міжнародних нормативно-правових актів у сфері ресурсозбереження і раціонального природокористування. Адже екологічний менеджмент передбачає формування безпечного з точки зору впливу на довкілля виробничо-територіального комплексу й забезпечує оптимальне співвідношення

між економічними й екологічними показниками протягом існування цього комплексу та виробленої продукції.

Досвід зарубіжних країн засвідчує результативність системи екоменеджменту, що демонструє ефективність економічного механізму природокористування, яка побудована на основі збалансованого сполучення регуляторів примусово-обмежувального характеру з регуляторами стимулюючо-компенсаційного характеру.

Вивчення досвіду розвинених країн, що мають значні успіхи в сфері екологічного менеджменту, є необхідною передумовою для реформування та розвитку ефективної системи екоменеджменту на українських підприємствах. на даний час актуальною є необхідність вдосконалення державної політики в сфері екологічного менеджменту, розробки системи державної підтримки та стимулювання екологічного підприємництва.

Подальше функціонування сучасного підприємства не можливе без застосування основних аспектів та стандартів екологічного менеджменту. Завдяки яким можна раціонально використовувати всі наявні ресурси підприємств та слугують ефективному та сталому його розвитку.

Література

1. ISO 14001-2015 Система екологічного менеджменту – вимоги та керівництво до застосування [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.kachestvo.ru/index.php?id=90&Itemid=116&option=com_content&view=article

2. Білик О.С. Екологічний менеджмент на промислових підприємствах України: зміст та сутність поняття // О.С. Білик. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. – 2012. - № 12 (106). – с.49-64

3. Визначення екологічного менеджменту [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://manyava.ucoz.ua/publ/ekologichnij_menedzhment/ekologichnij_menedzhment/viznachennja_ekologichnogo_menedzhmentu/29-1-0-391

4. Кучкова Н.В. Екологічний менеджмент у стратегії сталого розвитку України: теоретичний аспект // Екологічний менеджмент: Зб. наук. Пр. за матеріалами Другої науково-практичної конференції «Роль молоді у формуванні екологічного менеджменту» / За ред. В.А. Гайченка. – К.: МАУП, 2006. – 266 с.

5. Васькова Г.Т., Грошева О.І. Екологія [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.com/10751107/ekologiya/sistema_ekologichnogo_upravlinnya_kontrolyu

Уляна ТИС

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ЛОГІСТИКИ І МАРКЕТИНГУ В ЗБУТОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглянемо організацію збутової діяльності аграрного підприємства з позиції організації зовнішньої логістики і маркетингу. Управління збутом – має на увазі виконання наступних функцій: планування системи і обсягів збуту (маркетинг); організація збутової діяльності (відділ збуту); координація збуту (відділ логістики і збуту); мотивація збуту (стимулювання продажів відділом маркетингу і стимулювання персоналу відділом персоналу); контроль (керівництво організації).

Безпосередньо збутовою діяльністю займається відділ готової продукції та відділ логістики. Відділ маркетингу займається роботою з дистриб'юторами, встановленням комерційних взаємовідносин з клієнтами, аналізом і прогнозуванням ринків в регіонах, плануванням збуту, плануванням виробництва відповідно до попиту на продукцію, виходячи з заявок менеджерів з продажу, роботою зі збуту товарів у власній мережі, формуванням портфеля замовлень, просуванням товарів на ринок, стимулюванням збуту і рекламою.